

AGROINŠTITÚT NITRA
štátny podnik

VIDIECKY PARLAMENT
NA SLOVENSKU

V Banskej Bystrici, 22. apríla 2020

Priority pre zvýšenie atraktívnosti vidieka pre život, prácu a investície

Téme zatriaktívnenia vidieka pre život, prácu a investície sa venuje prebiehajúci výskumný projekt EÚ – PoliRural, čo je skrátenejší názov pre kolaboratívny rozvoj politík pre budúcnosť vidieckych oblastí a ľudí na vidieku. Jeho výstupom budú návrhy pre zefektívnenie prijímania politík pre vidiek s cieľom zatriaktívnenia života na vidieku pre usadené vidiecke obyvateľstvo, ako aj pre nových alebo potencionálnych obyvateľov vidieka.

Región Slovensko je jedným z 12 pilotov medzinárodného projektu, koordinuje ho Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v spolupráci s Mestom Nitra, Agroinštitútom š.p. a OZ Vidieckym parlamentom na Slovensku. Ďalšími pilotmi sú regióny z Českej republiky, Poľska, Belgicka, Írska, Španielska, Lotyšska, Fínska, Grécka, Talianska, Izraela a Macedónska.

Nasledovné priority a jednotlivé prioritné témy pre rozvoj vidieka boli identifikované prostredníctvom dotazníka a jeho SWOT analýzy, ktorý sa uskutočnil od 1.2.2020 do 1.3.2020 vo všetkých 12 pilotných krajinách (na Slovensku bolo celkovo 157 respondentov). Nadväzujúci workshop identifikované prioritné témy (ďalej len „PT“) rozšíril a prehĺbil.

Nižšie uvedené prioritné témy (PT) sú zoradené podľa aktuálnej dôležitosti identifikovaných priorit (zhora nadol), pričom na každú prioritnú tému (PT) nadväzuje existujúca politika, politika ktorú je potrebné zmeniť, alebo vytvoriť novú politiku.

Naším cieľom je zapojiť všetkých zainteresovaných aktérov do procesu tvorby politík pre vidiek, preto sme vás radi požiadali o spoluprácu na projekte Polirural.

Pri identifikovaní potrieb na rozvoj vidieka, prosím:

- v prvej časti vyberte zo zoznamu pre vás najdôležitejšie priority (max. 4) a prioritné témy PT (max. 6)
- v druhej časti doplňte o nich údaje, ktoré získate porovnaním s vami prijatými politikami, stratégiami alebo rozvojovými dokumentmi.

Budeme radi aj za prípadné návrhy na doplnenie a úpravu jednotlivých a priorit a ich prioritných tém. **Termín na spätné zaslanie je do 5. mája 2020.**

V prípade otázok nás prosím neváhajte kontaktovať emailom: vipa@vipa.sk, mbehanovska@stonline.sk, alebo na čísle mobil: 0915 446 538.

Ďakujeme za Váš čas a záujem venovaný rozvoju vidieka a jeho profesií.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no. 818496

Prvá časť: Zoznam projektom Polirural identifikovaných priorit a prioritných tém (PT) rozvoja vidieka

Z tohto zoznamu prosím vyberte pre vás najdôležitejšie priority (maximálny počet vybraných je 4 zo 7 možných) a najdôležitejšie prioritné témy PT (maximálny počet vybraných je 6 – zo všetkých 32). Tieto vybrané priority uvediete v druhej časti dokumentu, kde ich prosím bližšie popíšte.

Priorita č. 1 – Podnikateľské prostredie, ekonomika a inovácie

- PT 1.** Podporiť tvorbu pracovných príležitostí s primeraným mzdovým ohodnotením a so zreteľom na podporu malých a stredných podnikov, ekologických firiem a udržateľných podnikov (obehová ekonomika).
- PT 2.** Podporiť zakladanie startupov a vytvoriť vhodné podmienky pre zakladanie nových podnikateľských spoločností, ako aj primeraných služieb pre podporu podnikateľského prostredia s cieľom využiť potenciál krajiny pre nové inovatívne spoločnosti a kreatívnych profesionálov.
- PT 3.** Zvýšiť finančnú pomoc pre inovatívne/nové aktivity na vidieku.
- PT 4.** Zvážiť zavedenie osobitnej daňovej schémy zatriktívňujúcej podnikanie a tým zvýšiť počet nových podnikateľských spoločností.
- PT 5.** Rozvinúť vhodné podmienky pre rozvoj udržateľného pôdohospodárstva a lesného hospodárstva cez prijatie dlhodobej vízie, obnovenie potravinovej sebestačnosti, podporu lokálnej produkcie, zvýšenie objemu štátnej pomoci, zvýšenie transparentnosti pridelovania priamych platieb a projektových podpôr Programu rozvoja vidieka, venovanie osobitnej pozornosti mladým, malým a rodinným farmárom.

Priorita č. 2 – Životné prostredie a biodiverzita

- PT 6.** Zlepšiť poľnohospodárske praktiky tak, aby boli vykonávané postupmi šetrnými k životnému prostrediu cez zmenu podpory v poľnohospodárskom sektore z hektárovej bázy na podporu vytvárania pridanej hodnoty trvalo udržateľným spôsobom.
- PT 7.** Klásť väčší dôraz na ochranu prírodne významných oblastí, nakoľko životné prostredie a príroda sú dôležité.
- PT 8.** Vytvárať udržateľné obývanie vidieka v kontexte zmeny klímy s dôrazom na udržateľné využívanie prírodných zdrojov a prijímanie environmentálnych opatrení v krajine.
- PT 9.** Zamedziť devastácii lesov a ťažbe dreva v národných parkoch.

Priorita č. 3 – Životné podmienky, kvalita a štandard života

- PT 10.** Nájsť riešenia pre integráciu niektorých častí populácie, ako menšiny, novo prisťahovaní.
- PT 11.** Zlepšiť vhodné možnosti bývania vo vidieckych oblastiach.
- PT 12.** Zlepšiť kvalitatívne podmienky pre život na vidieku, vrátane zlepšenia poskytovania základných služieb (opravár, elektrikár, kaderník, spracovanie dreva a kože atď.).
- PT 13.** Posilniť aktivity pre zníženie chudoby a sociálnu inklúziu, vrátane prístupu k ubytovaniu pre ľudí na hranici chudoby
- PT 14.** Ukončiť dlhotrvajúce pozemkové úpravy a zlepšiť prístup k pôde, najmä pre mladých, malých a začínajúcich farmárov.

PT 15. Zlepšiť kvalitu celoživotného vzdelávania, vrátane odborného vzdelávania a posilniť sociálne postavenie učiteľov a vychovávateľov pre dôstojný život, prácu a hospodársky rast a vyváženú sociálnych nerovností.

Priorita č. 4 – Rekreačné a spoločenské aktivity

PT 16. Zlepšiť dostupnosť a diverzitu rekreačných a spoločenských aktivít na vidieku.

PT 17. Vytvoriť dostatok dobre vybavených miest na stretávanie sa mladých ľudí a rodín s deťmi.

PT 18. Organizovať lokálne projekty z iniciatívy a pod vedením miestnych obyvateľov.

PT 19. Podporiť školské a komunitné záhrady, organizovanie exkurzií študentov na miestne farmy.

PT 20. Vytvárať miestne podporné skupiny/komunity.

Priorita č. 5 – Dostupnosť verejných a iných služieb

PT 21. Zlepšiť kvalitu poskytovania verejných služieb, napr. v oblasti práce (vytvoriť podmienky pre prácu z domu), dopravy (zlepšiť možnosti presunu a spojov do hlavného mesta a medzi vidieckymi a mestskými oblasťami), zdravotníctva (zlepšiť kvalitné zdravotné služby prvej asistencie, elektronických zdravotníckych služieb), školstva (rozšírenie elektronického vzdelávania) a pôdohospodárstva (zjednodušiť pravidlá pre priamy predaj z dvora, obnoviť a posilniť existujúce lokálne trhoviská a tržnice).

PT 22. Požadovať posilnenie spolupráce rôznych verejných sektorov, ako pôdohospodárstvo, školstvo, zdravotníctvo, životné prostredie, regionálny rozvoj, doprava atď.

PT 23. Štátom propagovať zdravú výživu s dôrazom na školy, nemocnice, sociálne zariadenia atď., ktoré môžu obstarávať potraviny priamo od miestnych farmárov.

PT 24. Štátom propagovať turistické zariadenia na Slovensku.

Priorita č. 6 – Demografický a ľudský kapitál

PT 25. Zlepšiť pomer závislosti zvýšením počtu pracujúcich na podporu závislej populácie (deti, starší ľudia) a podporiť generačnú výmenu v pôdohospodárstve.

PT 26. Zlepšiť rozvíjanie komunitného a dobrovoľníckeho sektor zameraného na sociálne potreby a vytváranie nových príležitostí.

PT 27. Motivovať mladých ľudí, aby žili a pracovali vo vidieckych oblastiach prostredníctvom štipendií, poskytovania ubytovania v odborných školách atď.

Priorita č. 7 – Sociálne a kultúrne aspekty vidieckych oblastí

PT 28. Vytvoriť príležitosti pre mladých ľudí, aby sa mohli zúčastňovať rozhodovacích procesov.

PT 29. Zvýšiť počet živých komunit a miestnych aktivít zameraných na občanov, vrátane podpory miestnych organizácií propagujúcich regionálne špeciality, remeslá, tradície.

PT 30. Zmeniť sociálne myslenie o zamestnanosti v poľnohospodárstve cez cieľnú propagáciu.

PT 31. Organizovať miestne spoločenské, kultúrne a umelecké podujatia a veľtrhy, podujatia pre študentov, deti, rodiny a mladú generáciu.

PT 32. Využívať moderné technológie a progresívne metódy marketingu, vrátane zapájania miestnych aktérov do komerčného využívania kultúrneho dedičstva a podpory prístupu k

digitalizovanému dedičstvu pre širokú verejnosť a podnikateľské subjekty, berúc do úvahy potreby ľudí so zdravotným postihnutím.

Druhá časť: Porovnanie vybraných priorít a prioritných tém (PT) s vami prijatými politikami, stratégiami alebo rozvojovými dokumentmi pre rozvoja vidieka

Sem prosím pre každú vybranú prioritu a prioritnú tému zo zoznamu vyberte alebo doplňte požadované údaje. Tie získate ich porovnaním s Vami prijatou politikou/ stratégiou/ programom

Vybraná PRVÁ priorita:

1. Uveďte číslo priority podľa zoznamu vyššie:

2. Uveďte číslo/a vybranej prioritnej témy (PT) vzťahujúcej sa k priority podľa zoznamu vyššie:

3. Vyberte cieľovú socio-demografickú skupinu na vidieku, ktorú pokrýva vybraná priorita a prioritná téma PT:

A: Usadené vidiecke obyvateľstvo

B: Noví obyvatelia prichádzajúci na vidiek

C: Mladí ľudia

D: Ženy

E: Iné

F: N/A, nie je relevantné

4. Uveďte názov/názvy Vašej alebo Vami prijatej relevantnej politiky/programu /stratégie:

.....

a vyberte iniciátora politiky / programu / stratégie:

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

F: N/A nie je relevantné

5. Vyberte úroveň, na ktorej sa politika začína:

A: Medzinárodná úroveň

B: Na úrovni EÚ

C: Národná úroveň

D: Regionálna úroveň

E: Miestna úroveň/ iniciatíva zdola

F: N/A nie je relevantné

6. Vyberte kategóriu politiky / programu / stratégie odkazujúcu na ich iniciátorov /vlastníkov a stručne popíšte vykonávané opatrenia

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

Odpoveď: (uvedte čo robíte ak ste napr. MVO, charita alebo podnikanie – malé či veľké na pomoc vidieku, farmárom, turizmu atď.)

7. Uvedte zodpovednú organizáciu, názov organizácie:

8. Uvedte trvanie od – do / dátum začiatku politiky / programu / stratégie:

9. Uvedte pomocou akých nástrojov rieši daná politika potreby vidieka? (napr. poskytovaním financií, prostredníctvom technológií, školeniami):

10. Váš komentár: (tu môžete vysvetliť situácie, ak sú napr. opatrenia prijaté jednou organizáciou, ale implementované sú inou)

11. Pridajte Kontakt/ webovú stránku politiky/programu/stratégie prostredníctvom linku pre získanie bližších informácií alebo plného znenia dokumentu:

Odpoveď:

Vybraná DRUHÁ priorita:

1. Uvedte číslo priority podľa zoznamu vyššie:

2. Uvedte číslo/a vybranej prioritnej témy (PT) vzťahujúcej sa k priorite podľa zoznamu vyššie:

3. Vyberte cieľovú socio-demografickú skupinu na vidieku, ktorú pokrýva vybraná priorita a prioritná téma PT:

A: Usadené vidiecke obyvateľstvo

B: Noví obyvatelia prichádzajúci na vidiek

C: Mladí ľudia

D: Ženy

E: Iné

F: N/A, nie je relevantné

4. Uvedte názov/názvy Vašej alebo Vami prijatej relevantnej politiky/programu /stratégie:

.....

a vyberte iniciátora politiky / programu / stratégie:

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

F: N/A nie je relevantné

5. Vyberte úroveň, na ktorej sa politika začína:

A: Medzinárodná úroveň

B: Na úrovni EÚ

C: Národná úroveň

D: Regionálna úroveň

E: Miestna úroveň/ iniciatíva zdola

F: N/A nie je relevantné

6. Vyberte kategóriu politiky / programu / stratégie odkazujúcu na ich iniciátorov /vlastníkov a stručne popíšte vykonávané opatrenia

- A: Verejná politika
- B: Verejný program
- C: Opatrenia súkromného sektora
- D: Opatrenia tretieho sektora
- E: Súkromné a miestne iniciatívy

Odporúčanie: (uvedte čo robíte ak ste napr. MVO, charita alebo podnikanie – malé či veľké na pomoc vidieku, farmárom, turizmu atď.)

7. Uvedte zodpovednú organizáciu, názov organizácie

8. Uvedte trvanie od –do / dátum začiatku politiky / programu / stratégie

9. Uvedte pomocou akých nástrojov rieši daná politika potreby vidieka? (napr. poskytovaním financií, prostredníctvom technológií, školeniami):

10. Váš komentár: (tu môžete vysvetliť situácie, ak sú napr. opatrenia prijaté jednou organizáciou, ale implementované sú inou)

11. Pridajte Kontakt/ webovú stránku politiky/programu/stratégie prostredníctvom linku pre získanie bližších informácií alebo plného znenia dokumentu

Vybraná TRETIA priorita:

1. Uvedte číslo priority podľa zoznamu vyššie:

2. Uvedte číslo/a vybranej prioritnej témy (PT) vzťahujúcej sa k priority podľa zoznamu vyššie:

3. Vyberte cieľovú socio-demografickú skupinu na vidieku, ktorú pokrýva vybraná priorita a prioritná téma PT:

- A: Usadené vidiecke obyvateľstvo
- B: Noví obyvatelia prichádzajúci na vidiek
- C: Mladí ľudia
- D: Ženy
- E: Iné
- F: N/A, nie je relevantné

4. Uvedte názov/názvy Vašej alebo Vami prijatej relevantnej politiky/programu /stratégie:

a vyberte iniciátora politiky / programu / stratégie:

- A: Verejná politika
- B: Verejný program
- C: Opatrenia súkromného sektora
- D: Opatrenia tretieho sektora
- E: Súkromné a miestne iniciatívy
- F: N/A nie je relevantné

5. Vyberte úroveň, na ktorej sa politika začína:

- A: Medzinárodná úroveň
- B: Na úrovni EÚ
- C: Národná úroveň
- D: Regionálna úroveň
- E: Miestna úroveň/ iniciatíva zdola
- F: N/A nie je relevantné

6. Vyberte kategóriu politiky / programu / stratégie odkazujúcu na ich iniciátorov /vlastníkov a stručne popíšte vykonávané opatrenia

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

Odpoveď: (uvedte čo robíte ak ste napr. MVO, charita alebo podnikanie – malé či veľké na pomoc vidieku, farmárom, turizmu atď.)

7. Uvedte zodpovednú organizáciu, názov organizácie

8. Uvedte trvanie od –do / dátum začiatku politiky / programu / stratégie

9. Uvedte pomocou akých nástrojov rieši daná politika potreby vidieka? (napr. poskytovaním financií, prostredníctvom technológií, školeniami):

10. Váš komentár: (tu môžete vysvetliť situácie, ak sú napr. opatrenia prijaté jednou organizáciou, ale implementované sú inou)

11. Pridajte Kontakt/ webovú stránku politiky/programu/stratégie prostredníctvom linku pre získanie bližších informácií alebo plného znenia dokumentu

Vybraná ŠTVRTÁ priorita:

1. Uvedte číslo priority podľa zoznamu vyššie:

2. Uvedte číslo/a vybranej prioritnej témy (PT) vzťahujúcej sa k priority podľa zoznamu vyššie:

3. Vyberte cieľovú socio-demografickú skupinu na vidieku, ktorú pokrýva vybraná priorita a prioritná téma PT:

A: Usadené vidiecke obyvateľstvo

B: Noví obyvatelia prichádzajúci na vidiek

C: Mladí ľudia

D: Ženy

E: Iné

F: N/A, nie je relevantné

4. Uvedte názov/názvy Vašej alebo Vami prijatej relevantnej politiky/programu /stratégie:

a vyberte iniciátora politiky / programu / stratégie:

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

F: N/A nie je relevantné

5. Vyberte úroveň, na ktorej sa politika začína:

A: Medzinárodná úroveň

B: Na úrovni EÚ

C: Národná úroveň

D: Regionálna úroveň

E: Miestna úroveň/ iniciatíva zdola

F: N/A nie je relevantné

6. Vyberte kategóriu politiky / programu / stratégie odkazujúcu na ich iniciátorov /vlastníkov a stručne popíšte vykonávané opatrenia

A: Verejná politika

B: Verejný program

C: Opatrenia súkromného sektora

D: Opatrenia tretieho sektora

E: Súkromné a miestne iniciatívy

Odpoveď: (uvedte čo robíte ak ste napr. MVO, charita alebo podnikanie – malé či veľké na pomoc vidieku, farmárom, turizmu atď.)

7. Uvedte zodpovednú organizáciu, názov organizácie

8. Uvedte trvanie od –do / dátum začiatku politiky / programu / stratégie

9. Uvedte pomocou akých nástrojov rieši daná politika potreby vidieka? (napr. poskytovaním financií, prostredníctvom technológií, školeniami):

10. Váš komentár: (tu môžete vysvetliť situácie, ak sú napr. opatrenia prijaté jednou organizáciou, ale implementované sú inou)

11. Pridajte Kontakt/ webovú stránku politiky/programu/stratégie prostredníctvom linku pre získanie bližších informácií alebo plného znenia dokumentu.